

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 7 lutego 1952 r.

Nr 6

T R E S C:

U S T A W A

Poz.: 38 — z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki 57

R O Z P O R Z A D Z E N I E

39 — Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego oraz Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 24 stycznia 1952 r. w sprawie ustalenia sieci dróg państwowych 63

O Ś W I A D C Z E N I E R Z A D O W E

40 — z dnia 25 stycznia 1952 r. w sprawie ratyfikacji przez szereg krajów Konwencji i Porozumień Światowego Związku Pocztowego, podpisanych w Paryżu dnia 5 lipca 1947 r. 63

38

U S T A W A

z dnia 15 grudnia 1951 r.

o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki.

DZIAŁ I.

Przepisy wstępne.

Art. 1. Szkoły wyższe, kształcąc i wychowując kadry inteligencji ludowej w duchu ofiarnej służby ojczyźnie, walki o pokój i socjalizm:

- 1) przygotowują pracowników o najwyższym poziomie kwalifikacji zawodowych,
- 2) przygotowują pracowników zdolnych do samodzielnego naukowego opracowywania zagadnień przy wykonywaniu swego zawodu,
- 3) kształcą pracowników nauki i przygotowują ich do pracy dydaktycznej i badawczo-naukowej,
- 4) organizują i prowadzą badania naukowe,
- 5) biorą udział w upowszechnieniu nauki i techniki oraz w szerzeniu naukowego poglądu na świat.

Art. 2. 1. Minister Szkolnictwa Wyższego zarządza szkołami wyższymi.

2. Rada Ministrów może poddać szkołę wyższą zarządowi innego ministra.

3. Minister, którego zarządowi Rada Ministrów poddała szkołę wyższą, uzgadnia strukturę organizacyjną, plany studiów i programy nauczania z Ministrem Szkolnictwa Wyższego.

4. Ilekroć w dalszych przepisach ustawy używa się oznaczenia „minister“ bez bliższego określenia, mowa jest o ministrze, któremu podlega szkoła wyższa.

Art. 3. 1. Przy Ministrze Szkolnictwa Wyższego działa Rada Główna Szkolnictwa Wyższego.

2. Do zakresu działania Rady Głównej należy:

- 1) opracowywanie i opiniowanie projektów organizacji szkolnictwa wyższego,
- 2) przeprowadzenie badań w sprawie organizacji szkół wyższych i ich działania,
- 3) opracowywanie i opiniowanie projektów planów studiów i programów nauczania,
- 4) wykonywanie innych zadań, zleconych przez Ministra Szkolnictwa Wyższego.

3. Przewodniczącym Rady Głównej jest Minister Szkolnictwa Wyższego. Członków Rady Głównej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Szkolnictwa Wyższego.

4. Organizację i sposób działania Rady Głównej oraz zasady wynagradzania jej członków określa regulamin, nadany przez Radę Ministrów.

DZIAŁ II.

Szkoły wyższe.

R o z d z i a ł 1.

Tworzenie szkół wyższych.

Art. 4. Utworzenie szkoły wyższej następuje w drodze uchwały Rady Ministrów. W tej samej drodze następuje przekształcenie lub likwidacja szkoły wyższej albo przeniesienie jej siedziby.

Art. 5. 1. Szkoły wyższe posiadają osobowość prawną.

2. Wzorcowy statut szkoły wyższej ustala Rada Ministrów na wniosek Ministra Szkolnictwa Wyższego.

3. Statut, określający ustrój szkoły i zakres działania organów szkoły, nadaje Minister.

R o z d z i a ł 2.

Organizacja wewnętrzna szkoły wyższej.

Art. 6. 1. Podstawową komórką organizacyjną w szkole wyższej jest katedra. W ramach katedry może być prowadzony jeden lub więcej zakładów.

2. Katedra prowadzi pracę dydaktyczną i naukową w zakresie jednego lub kilku pokrewnych przedmiotów. Katedra obejmuje samodzielnych oraz pomocniczych pracowników nauki, jak również aspirantów, pracowników, wymienionych w art. 66, i nauczycieli, o których mowa w art. 67.

3. Katedry pokrewne można łączyć w zespół katedr lub instytut.

Art. 7. 1. Szkoły wyższe mogą dzielić się na wydziały, wydziały zaś — na oddziały, sekcje i kierunki.

2. W obrębie wydziałów lub poza wydziałem można tworzyć studia specjalne i studia zaoczne.

Art. 8. Tworzenie, podział, łączenie, przekształcenie, przeniesienie i likwidację komórek organizacyjnych szkoły wyższej zarządza Minister.

Art. 9. Rektor kieruje działalnością szkoły wyższej i jest odpowiedzialny za wykonanie jej zadań.

Art. 10. Do zakresu działania rektora należy w szczególności:

- 1) opracowywanie planu pracy szkoły wyższej,
- 2) kierowanie wykonaniem planu pracy, planu studiów i programów nauczania oraz planu prac naukowo-badawczych,
- 3) kontrolowanie wyników nauczania, organizacji wykładów i innych zajęć oraz dyscypliny pracy,
- 4) czuwanie nad kierunkiem wychowania oraz nad należyтым zaspokajaniem potrzeb młodzieży studiującej,
- 5) czuwanie nad wychowaniem fizycznym młodzieży i jej stanem zdrowia,
- 6) czuwanie nad kształceniem pomocniczych pracowników nauki,
- 7) kierowanie administracją szkoły wyższej i zarząd jej majątkiem.

Art. 11. 1. Stałym zastępcą rektora jest prorektor, który sprawuje funkcje przekazane mu przez rektora. Minister może powołać kilku prorektorów.

2. W sprawach administracyjno-gospodarczych zastępuje rektora zastępca rektora do spraw administracyjnych.

Art. 12. 1. Organem współdziałającym z rektorem jest senat. Senat składa się z rektora, prorektorów, zastępcy rektora do spraw administracyjnych, dziekanów, prodziekanów i kierowników studiów specjalnych.

2. W szkołach jednowydziałowych funkcje senatu spełnia rada wydziałowa.

3. W posiedzeniach senatu mogą brać udział, stosownie do postanowień statutu szkoły, przedstawiciele pomocniczych pracowników nauki, młodzieży studiu-

jącej, resortów, dla których szkoła wyższa przygotowuje specjalistów, oraz właściwego związku zawodowego.

Art. 13. 1. Senat uchwała plan pracy oraz sprawozdania z działalności szkoły jak również rozpatruje sprawozdania jej komórek organizacyjnych i inne sprawy, przekazane pod obrady przez rektora lub przewidziane przez statut.

2. Rektor zwołuje posiedzenia senatu i kieruje jego obradami.

Art. 14. 1. Z początkiem roku szkolnego rektor powinien zwołać zebranie ogólne szkoły wyższej w celu przedstawienia sprawozdania z wykonania planu za ubiegły rok szkolny oraz planu pracy na rok przyszły.

2. W skład zebrania ogólnego wchodzi wszyscy pracownicy szkoły oraz przedstawiciele organizacji młodzieżowych. Statut szkoły przewidzieć może, że w zebraniu ogólnym poszczególne grupy pracowników szkoły mogą być reprezentowane przez przedstawicieli.

3. Zebranie ogólne jest organem opiniodawczym w sprawach ogólnych potrzeb szkoły wyższej.

4. Zebranie ogólne zwołuje i kieruje jego obradami rektor.

Art. 15. 1. Na czele wydziału stoi dziekan, który podlega rektorowi i jest wobec niego odpowiedzialny za wykonanie swoich zadań.

2. Do zakresu działania dziekana należy w szczególności:

- 1) opracowywanie szczegółowego planu i rozkładu zajęć wydziału,
- 2) kontrola wykonania planu zajęć, planu studiów i programów nauczania,
- 3) kontrola wyników nauczania i dyscypliny pracy,
- 4) czuwanie nad organizacją pracy naukowo-badawczej w ramach wydziału,
- 5) czuwanie nad kierunkiem wychowania młodzieży, opieka nad należyтым zaspokajaniem jej potrzeb w ramach wydziału oraz nad rozdziałem stypendiów i innych świadczeń.

Art. 16. Stałym zastępcą dziekana jest prodziekan, który sprawuje funkcje, przekazane mu przez dziekana. Minister może w razie potrzeby powołać dla wydziału kilku prodziekanów.

Art. 17. 1. Rada wydziałowa jest organem współdziałającym z dziekanem w sprawach nauki i nauczania w ramach wydziału i spełnia funkcje, przekazane jej innymi przepisami bądź statutem.

2. W skład rady wydziałowej wchodzi kierownicy zakładów, katedr, zespołów katedr i instytutów, wchodzących w skład wydziału. Ponadto w skład rady wydziałowej wchodzi delegaci pomocniczych pracowników nauki i młodzieży studiującej.

3. Minister na wniosek rektora może powołać w skład rady wydziałowej innych samodzielnych pracowników nauki danego wydziału.

Art. 18. 1. Na czele komórek organizacyjnych, nie będących wydziałami, stoją kierownicy.

2. Kierownicy tych komórek podlegają bezpośrednio rektorowi, a jeżeli dana komórka organizacyjna wchodzi w skład wydziału — dziekanowi.

Art. 19. 1. Rektorów powołuje minister spośród profesorów, a wyjątkowo spośród docentów.

2. Prorektorów, dziekanów i prodziekanów oraz kierowników innych komórek organizacyjnych szkoły powołuje minister na wniosek rektora spośród samodzielnych pracowników nauki albo osób pełniących ich funkcje w myśl art. 66.

3. Zastępcę rektora do spraw administracyjnych powołuje minister na wniosek rektora.

4. W szkole wyższej, nie podlegającej Ministrowi Szkolnictwa Wyższego, powołuje i odwołuje rektora i prorektorów właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego.

5. Odwołanie następuje w tym samym trybie jak powołanie.

Art. 20. 1. Minister określi za zgodą Prezesa Rady Ministrów zasady organizacyjne administracji szkoły wyższej i ustali stanowiska, których obsada wymaga zgody ministra.

2. Do pracowników administracyjnych szkoły stosuje się przepisy o państwowej służbie cywilnej.

R o z d z i a ł 3.

Szkoły wyższe niepaństwowe.

Art. 21. 1. Szkoły wyższe niepaństwowe działają na podstawie przepisów, które wyda Minister Szkolnictwa Wyższego.

2. Minister Szkolnictwa Wyższego może rozciągnąć na szkoły wyższe niepaństwowe niektóre przepisy niniejszej ustawy, dotyczące organizacji wewnętrznej szkół wyższych.

DZIAŁ III.

Studia w szkołach wyższych.

Art. 22. 1. Studia w szkołach wyższych mogą mieć dwa stopnie.

2. Studia pierwszego stopnia kształcą pracowników o najwyższym w danym zawodzie poziomie kwalifikacji zawodowych.

3. Studia drugiego stopnia kształcą kandydatów na pracowników nauki oraz przygotowują innych pracowników do samodzielnej pracy badawczej przy wykonywaniu swego zawodu.

Art. 23. Plany studiów, programy nauczania i porządek studiów w szkołach wyższych ustala Minister z zastrzeżeniem art. 2 ust. 3.

Art. 24. 1. Szkoły wyższe wydają po ukończeniu studiów stopnia pierwszego dyplomy ukończenia studiów, z którymi może być związane nadanie tytułu zawodowego.

2. Po ukończeniu studiów stopnia drugiego lub równorzędnych szkoły wyższe wydają dyplomy, stwier-

dające ukończenie tych studiów i uzyskanie tytułu magistra, lekarza lub inżyniera magistra.

3. Wykaz szkół uprawnionych do nadawania dyplomów o ukończeniu studiów drugiego stopnia i nazwy tytułów zawodowych łączących się z ukończeniem studiów oraz warunki i tryb ich nadawania zatwierdza Prezydium Rządu na wniosek Ministra Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

4. Prezydium Rządu ustali tryb przyznawania w drodze wyjątku tytułów zawodowych osobom, które nabyły odpowiedni stopień kwalifikacji zawodowych bez odbycia studiów w szkole wyższej.

Art. 25. Warunki i tryb nostryfikacji dyplomów i tytułów zawodowych uzyskanych za granicą oraz zaliczania studiów wyższych odbytych za granicą określi Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych i innymi zainteresowanymi ministrami.

DZIAŁ IV.

Wstęp na studia w szkołach wyższych.

Art. 26. 1. Warunkiem dopuszczenia do studiów w szkole wyższej jest posiadanie wykształcenia, przygotowującego do studiów w szkole wyższej, stwierdzonego świadectwem dojrzałości lub dyplomem stopnia licealnego.

2. Dopuszczenie do niektórych rodzajów studiów wyższych może być uzależnione od odbycia określonej praktyki zawodowej bądź od złożenia egzaminu uzupełniającego.

3. Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z ministrem, któremu szkoła podlega, określa tryb doboru kandydatów oraz warunki dopuszczenia do studiów w szkole wyższej.

Art. 27. Minister może dopuścić do studiów w szkole wyższej osobę, nie posiadającą świadectwa lub dyplomu, o których mowa w art. 26 ust. 1, pod warunkiem złożenia egzaminu wstępnego w szkole wyższej.

Art. 28. 1. Dla osób, które nie posiadają wykształcenia przygotowującego do studiów w szkole wyższej (art. 26 ust. 1), mogą być w miarę potrzeby w określonych szkołach wyższych tworzone studia przygotowawcze.

2. Organizację studiów przygotowawczych, obowiązki i prawa słuchaczy tych studiów oraz uprawnienia ich absolwentów określi w drodze rozporządzenia Minister Szkolnictwa Wyższego.

Art. 29. Minister ustali liczbę studentów, jaka może być przyjęta w danym roku na dany rodzaj i stopień studiów w poszczególnych szkołach wyższych.

DZIAŁ V.

Studenci.

R o z d z i a ł 1.

Obowiązki i prawa studentów.

Art. 30. 1. Student, przyjęty do szkoły wyższej, składa przyrzeczenie przestrzegania dyscypliny pracy

i przepisów szkoły oraz pełnego przykładania się do studiów.

2. Przymierzenie odbiera rektor lub z jego upoważnienia dziekan.

Art. 31. Student ma obowiązek brania udziału w zajęciach, zdawania kolokwii i egzaminów oraz odbywania praktyk, przewidzianych w planie studiów. Student, który nie zdaje kolokwii i egzaminów w przepisanych terminach, może być przez rektora skreślony z listy studentów.

Art. 32. 1. Student, wykazujący się dobrymi postępami w nauce, może uzyskać pomoc materialną w ramach państwowego systemu stypendialnego. Zasady udzielania stypendiów regulują odrębne przepisy.

2. Organizację pomocy leczniczej i opieki nad zdrowiem określi Prezydium Rządu na wniosek Ministra Zdrowia.

Art. 33. Z ważnej przyczyny, uniemożliwiającej przejściowo kontynuowanie studiów, student może uzyskać urlop studencki na czas oznaczony. Urlopu udziela dziekan.

R o z d z i a ł 2.

Odpowiedzialność dyscyplinarna studentów.

Art. 34. Studenci podlegają odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej za zachowanie uchybiające obowiązkowi studenta i za naruszenie dyscypliny pracy, porządku studiów oraz przepisów, normujących studia w szkole wyższej.

Art. 35. 1. Karę porządkową stosować można za uchybienie małej wagi.

2. Karą porządkową jest upomnienie. Karę porządkową nakłada dziekan.

Art. 36. 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) nagana,
- 2) nagana z ostrzeżeniem usunięcia ze szkoły,
- 3) usunięcie ze szkoły na czas oznaczony do jednego roku,
- 4) wydalenie ze szkoły.

2. Kary dyscyplinarne wymierzają komisje dyscyplinarne. Z karą nagany można połączyć pozbawienie studenta stypendium przez okres od jednego do czterech miesięcy.

3. Organizację komisji dyscyplinarnych i tryb postępowania dyscyplinarnego określi Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z innymi ministrami, którym podlegają szkoły wyższe.

R o z d z i a ł 3.

Wolni słuchacze, studia zaoczne, eksterniści.

Art. 37. W szkołach wyższych mogą za zgodą rektora i na warunkach, ustalonych przez ministra, studiować jako wolni słuchacze osoby, nie będące studentami.

Art. 38. 1. Wolni słuchacze mogą za zgodą rektora wybierać zajęcia, w których chcą brać udział.

2. Minister może w drodze wyjątku załczyć studentowi studia, odbyte w charakterze wolnego słuchacza.

3. Wolni słuchacze podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej na równi ze studentami.

Art. 39. W szkołach wyższych minister może dla określonych dziedzin tworzyć studia zaoczne, przeznaczone dla osób, łączących studia w szkole wyższej z pracą zawodową. Organizację i tryb odbywania studiów zaocznych określa minister.

Art. 40. Minister może zezwolić, aby na określonych kierunkach studiów i w określonych szkołach osoby nie będące studentami mogły zdawać egzaminy z poszczególnych przedmiotów oraz uzyskać dyplom ukończenia studiów jako eksterniści. Minister określa warunki dopuszczenia eksternistów do zdawania egzaminów i tryb ich przeprowadzania.

DZIAŁ VI.

Instytuty naukowe i inne placówki naukowe.

Art. 41. 1. Dla rozwijania prac naukowo-badawczych w określonej dziedzinie może Rada Ministrów na wniosek właściwego ministra powołać instytut naukowy lub inną placówkę naukową.

2. Organizację i zakres działania instytutu naukowego lub placówki naukowej ustala statut, nadany przez Radę Ministrów.

3. Przepisy niniejszego artykułu nie naruszają przepisów, normujących tworzenie instytutów i placówek naukowych przez Polską Akademię Nauk.

DZIAŁ VII.

Nadawanie stopni naukowych.

Art. 42. Prawo nadawania stopni naukowych mają szkoły wyższe, instytuty naukowe oraz inne placówki naukowe, objęte wykazem, ustalonym przez Radę Ministrów.

Art. 43. 1. Niższym stopniem naukowym jest stopień kandydata nauk; wyższym stopniem naukowym jest stopień doktora nauk.

2. Stopień kandydata nauk nadaje się osobom, które odbyły studia wyższe drugiego stopnia lub równorzędne, jeżeli zdadzą przepisane egzaminy oraz przedłożą pracę naukową, która zostanie uznana za samodzielny dorobek w danej gałęzi nauki.

3. O stopień doktora nauk mogą ubiegać się kandydaci nauk, którzy przedłożą pracę naukową, stanowiącą twórczy wkład do rozwoju danej gałęzi nauki.

4. Nad pracą naukową, przedłożoną dla uzyskania stopnia naukowego, przeprowadza się publiczną rozprawę.

Art. 44. Warunki i tryb nadawania stopni naukowych, jak również możliwość dopuszczenia w drodze wyjątku do ubiegania się o stopień kandydata nauk bez odbycia studiów, przewidzianych w art. 43 ust. 2, określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia. W tej samej drodze określone będą warunki i tryb nostryfikacji stopni naukowych, uzyskanych za granicą.

Art. 45. 1. W celu przygotowania do uzyskania stopnia kandydata nauk absolwenci studiów drugiego stopnia lub równorzędnych, którzy wykazali zamiłowanie i zdolności do pracy naukowej, mogą być przyjęci na aspiranturę naukową.

2. Organizację aspirantury naukowej, okres jej trwania oraz prawa i obowiązki aspiranta ustali Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

3. Aspiranturę naukową w poszczególnych szkołach wyższych, instytutach naukowych lub w innych placówkach naukowych wprowadza Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z właściwym ministrem, a w placówkach Polskiej Akademii Nauk — jej prezydium.

DZIAŁ VIII.

Pracownicy nauki.

R o z d z i a ł 1.

Kwalifikowanie i zatrudnianie pracowników nauki.

Art. 46. Pracownikami nauki są osoby, które — posiadając odpowiednie kwalifikacje naukowe i moralne — poświęcają się zawodowo pracy naukowej w szkole wyższej, instytucie naukowym lub w innej placówce naukowej i posiadają tytuł samodzielnego lub pomocniczego pracownika nauki.

Art. 47. 1. Pracownicy nauki dzielą się na samodzielnych i pomocniczych.

2. Samodzielnym pracownikiem nauki jest pracownik nauki, który wykazał się poważnym dorobkiem naukowym i uzyskał tytuł naukowy profesora zwyczajnego, nadzwyczajnego lub docenta.

3. Pomocniczym pracownikiem nauki jest pracownik nauki, który ukończył studia oraz wykazał się zdolnością do samodzielnych badań naukowych i uzyskał tytuł adiunkta, starszego asystenta lub asystenta.

Art. 48. 1. Samodzielnego pracownika nauki powołuje do pracy w szkole wyższej, instytucie naukowym lub innej placówce naukowej minister, któremu szkoła wyższa lub instytut (placówka naukowa) podlega.

2. Pomocniczych pracowników nauki powołuje do pracy w szkole wyższej rektor, a w instytucie naukowym (placówce naukowej) — jego kierownik.

3. Tryb powoływania do pracy pracowników nauki w Polskiej Akademii Nauk określa ustawa o Polskiej Akademii Nauk.

Art. 49. 1. Tytuły, przewidziane dla samodzielnych pracowników nauki, przyznaje Centralna Komisja Kwalifikacyjna, biorąc pod uwagę kwalifikacje naukowe i moralne oraz wyniki działalności naukowej pracownika.

2. Warunkiem przyznania tytułu profesora zwyczajnego jest posiadanie wyższego stopnia naukowego, a tytułu profesora nadzwyczajnego i docenta — niższego stopnia naukowego.

3. W przypadkach szczególnych Centralna Komisja Kwalifikacyjna może przyznać tytuł naukowy, przewidziany dla samodzielnego pracownika nauki, osobie, nie posiadającej odpowiedniego stopnia naukowego.

Art. 50. 1. Centralną Komisję Kwalifikacyjną tworzą: przewodniczący, powołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej na wniosek Prezesa Rady Ministrów, oraz członkowie, powołani przez Prezesa Rady Ministrów spośród samodzielnich pracowników nauki.

2. Organizację oraz zakres i tryb działania Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej ustala regulamin, nadany przez Radę Ministrów.

3. Nadzór nad działalnością Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej wykonuje Prezydium Rządu.

Art. 51. 1. Tytuł pomocniczego pracownika nauki przyznaje komisja kwalifikacyjna, utworzona przy ministrze albo szkole wyższej, instytucie naukowym lub innej placówce naukowej; tytuł ten przysługuje w okresie pełnienia funkcji pomocniczego pracownika.

2. Warunki przyznania tytułu, jak również organizację oraz zakres i tryb działania komisji kwalifikacyjnej określi Prezes Rady Ministrów.

R o z d z i a ł 2.

Obowiązki i prawa pracownika nauki.

Art. 52. Do podstawowych obowiązków pracownika nauki należy:

- 1) przejawianie twórczej inicjatywy oraz systematyczne prowadzenie pracy naukowej w służbie rozwoju gospodarki i kultury narodowej,
- 2) współudział w tworzeniu planów badań naukowych i prac dydaktycznych,
- 3) rozwijanie pracy zespołowej w nauce,
- 4) udział w pracy nad kształceniem i wychowaniem kadr inteligencji ludowej zgodnie z programami i planami nauczania,
- 5) udział w pracach organizacyjnych w zakresie nauczania i badań naukowych,
- 6) systematyczna praca nad upowszechnieniem nauki i szerzeniem naukowego poglądu na świat.

Art. 53. 1. Wymiar zajęć obowiązkowych dla pracowników nauki, zatrudnionych w szkołach wyższych, ustala Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

2. Wymiar zajęć dla pracowników, zatrudnionych w instytutach naukowych, ustala właściwy minister za zgodą Prezesa Rady Ministrów.

Art. 54. Pracownik nauki może poza swoimi zajęciami obowiązkowymi wykonywać inne stałe zajęcia zawodowe jedynie za zezwoleniem właściwego ministra.

Art. 55. Pracownik nauki może być przeniesiony do innej szkoły wyższej lub instytutu naukowego na własną prośbę lub z urzędu.

Art. 56. Pracownik nauki otrzymuje uposażenie, którego zasady i wysokość określają odrębne przepisy.

Art. 57. Pracownik nauki ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze nie mniejszym niż 30 dni w ciągu roku.

Art. 58. Pracownik nauki, zatrudniony w szkole wyższej, może uzyskać zwolnienie od zajęć dydaktycznych i organizacyjnych dla pracy naukowo-badawczej na czas oznaczony. Zwolnienia udziela minister.

Art. 59. Zakres pomocy lekarskiej oraz innych świadczeń na rzecz pracowników nauki z dziedziny opieki nad zdrowiem określa Rada Ministrów.

Art. 60. Pracownik nauki ma prawo do zaopatrzenia na wypadek niezdolności do pracy i na starość. Warunki nabycia prawa do tego zaopatrzenia oraz jego wysokość określi w drodze rozporządzenia Rada Ministrów.

R o z d z i a ł 3.

Odpowiedzialność dyscyplinarna.

Art. 61. Pracownik nauki podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie obowiązków służbowych lub uchybienie godności pracownika nauki.

Art. 62. 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) surowa nagana,
- 4) wydalenie z pracy.

2. Orzekając karę wydalenia z pracy, właściwy organ dyscyplinarny może wystąpić z wnioskiem do Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej o pozbawienie ukaranego tytułu naukowego.

Art. 63. Organizację organów dyscyplinarnych oraz tryb postępowania dyscyplinarnego przeciwko pracownikom nauki określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

R o z d z i a ł 4.

Rozwiązanie stosunku służbowego.

Art. 64. Rozwiązanie stosunku służbowego z pracownikiem nauki następuje:

- 1) na własną prośbę,
- 2) skutek wydalenia z pracy (art. 62 ust. 1 pkt 4),
- 3) skutek wyroku sądowego, skazującego na utratę praw obywatelskich.

Art. 65. Minister może rozwiązać stosunek służbowy z pracownikiem nauki, gdy tego wymaga reorganizacja lub zniesienie instytucji, w której pracownik

był zatrudniony, albo dobro nauki i szkolnictwa wyższego. Okres wypowiedzenia określi Prezydium Rządu.

DZIAŁ IX.

Inni pracownicy nauczający oraz pomocniczy personel techniczny.

Art. 66. Prezes Rady Ministrów ustali w drodze rozporządzenia warunki, w jakich można zlecić w drodze umowy osobom o odpowiednich kwalifikacjach naukowych pełnienie funkcji samodzielnych i pomocniczych pracowników nauki w szkołach wyższych, instytutach naukowych i innych placówkach naukowych.

Art. 67. 1. Nauczycieli przedmiotów pomocniczych i nauczycieli zawodu powołuje rektor lub kierownik instytutu naukowego (placówki naukowej) za zgodą ministra. Pomocniczy personel techniczny powołuje rektor lub kierownik instytutu naukowego (placówki naukowej).

2. Rada Ministrów określi kwalifikacje, wymagane od osób, wymienionych w ust. 1, a zakres i rozmiary ich obowiązków ustali minister.

3. Stosunek służbowy nauczycieli regulują przepisy, dotyczące danej kategorii nauczycieli, stosunek zaś służbowy innych osób, wymienionych w ust. 1 — ogólne przepisy o stosunku pracy.

4. Uposażenie osób, wymienionych w ust. 1, określają odrębne przepisy.

DZIAŁ X.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 68. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do szkół wyższych, utworzonych na podstawie przepisów dotychczasowych, a podległych Ministrom: Szkolnictwa Wyższego, Zdrowia oraz Oświaty.

2. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do akademii wojskowych, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

3. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia poddać szkoły wyższe, podległe innym ministrom, wszystkim lub niektórym przepisom niniejszej ustawy.

4. Przepisy niniejszej ustawy o pracownikach nauki stosuje się odpowiednio do pracowników nauki zatrudnionych w instytutach, utworzonych dla potrzeb gospodarki narodowej lub w Polskiej Akademii Nauk i jej placówkach naukowych.

Art. 69. Do czasu wydania rozporządzeń i innych aktów, przewidzianych w ustawie niniejszej, obowiązują w sprawach, które mają regulować te rozporządzenia i akty, przepisy dotychczasowe ze zmianami, wynikającymi z niniejszej ustawy.

Art. 70. Organy szkół wyższych, powołane na podstawie przepisów dotychczasowych, wykonują obowiązki, unormowane w niniejszej ustawie, do czasu powołania nowych organów na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 71. 1. Dotychczasowi profesorowie zwyczajni stają się samodzielnymi pracownikami nauki w rozumieniu niniejszej ustawy, zachowując tytuł naukowy profesora zwyczajnego i uzyskują stopień naukowy doktora nauk.

2. Dotychczasowi profesorowie nadzwyczajni stają się samodzielnymi pracownikami nauki w rozumieniu niniejszej ustawy, zachowując tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego i mogą uzyskać stopień doktora nauk (art. 43 ust. 3 i 4) bez uprzedniego uzyskiwania stopnia kandydata nauk.

3. Centralna Komisja Kwalifikacyjna zadecyduje do dnia 31 grudnia 1952 r. o przyznaniu odpowiednich tytułów naukowych innym dotychczasowym samodzielnym pracownikom nauki. Do tego terminu pracownicy ci zachować mogą dotychczasowe stanowiska.

4. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy uzyskały stopień doktora na podstawie przepisów dotychczasowych i posiadają znaczny dorobek naukowy, mogą uzyskać stopień doktora nauk (art. 43 ust. 3 i 4) bez uprzedniego uzyskiwania stopnia kandydata nauk.

Art. 72. Dotychczasowi adiunkci, starsi asystenci i asystenci szkół wyższych stają się pomocniczymi pracownikami nauki w rozumieniu niniejszej ustawy i zachowują odpowiedni tytuł naukowy.

Art. 73. 1. Osoby, powołane na członków rzeczywistych Polskiej Akademii Nauk, jeżeli nie posiadają tytułu naukowego profesora zwyczajnego oraz wyższego stopnia naukowego, uzyskują z chwilą ich powołania tytuł naukowy profesora zwyczajnego i stopień naukowy doktora nauk.

2. Osobom, powołanym na członków korespondentów Polskiej Akademii Nauk, Centralna Komisja Kwalifikacyjna przyzna na wniosek Prezydium Polskiej Akademii Nauk tytuł naukowy profesora zwyczajnego lub nadzwyczajnego oraz stopień naukowy doktora nauk lub kandydata nauk.

Art. 74. Przepis art. 1 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o tworzeniu instytutów naukowo-badawczych dla potrzeb gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 38) otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Rada Ministrów może na wniosek ministra, do którego zakresu działania należy określona dziedzina gospodarki narodowej, tworzyć lub wydzielać z administracji państwowej instytuty naukowo-badawcze, zwane dalej „instytutami“.

Art. 75. Warunki i tryb uznawania istniejących placówek za placówki naukowe w rozumieniu niniejszej ustawy ustali rozporządzenie Rady Ministrów. Przepis niniejszy nie dotyczy placówek naukowych Polskiej Akademii Nauk.

Art. 76. W zakresie, unormowanym niniejszą ustawą, tracą moc wszystkie przepisy dotychczasowe, a w szczególności dekret z dnia 28 października 1947 r. o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego (Dz. U. R. P. Nr 66, poz. 415).

Art. 77. Wykonanie ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Szkolnictwa Wyższego oraz innym ministrom.

Art. 78. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Szkolnictwa Wyższego: *A. Rapacki*

39

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU DROGOWEGO I LOTNICZEGO ORAZ MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 24 stycznia 1952 r.

w sprawie ustalenia sieci dróg państwowych.

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 16 czerwca 1948 r. o zmianie ustawy z dnia 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 225) — zarządza się, co następuje:

§ 1. Zalicza się do kategorii dróg państwowych

drogi publiczne, których wykaz będzie ogłoszony w Monitorze Polskim.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Transportu Drogowego i Lotniczego: *J. Rustecki*

Minister Gospodarki Komunalnej: *K. Mijał*

40

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 25 stycznia 1952 r.

w sprawie ratyfikacji przez szereg krajów Konwencji i Porozumień Światowego Związku Pocztowego, podpisanych w Paryżu dnia 5 lipca 1947 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z art. 15 Światowej Konwencji Pocztowej, podpisanej w Paryżu dnia 5 lipca 1947 r. (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 64, poz. 436), następujące kraje złożyły dokumenty ratyfikacyjne wymienionych niżej umów Światowego

Związku Pocztowego z dnia 5 lipca 1947 r., a mianowicie:

I. Światowej Konwencji Pocztowej z protokołem końcowym, regulaminem wykonawczym oraz postano-